

Sygn. akt VI Gz 127/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Barbara Frankowska

SO Beata Hass-Kloc (spr)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Przedsiębiorstwa (...) S.A.
w K.

z udziałem K. Z.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika

na skutek zażalenia wnioskodawcy na Postanowienie Sądu Rejonowego
w K. z dnia 14 marca 2014r , sygn. akt V GCo 23/14

postanawia: o d d a l i ć zażalenie .

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 14.03.2014r , sygn. akt V GCo 23/14 Sąd Rejonowy w Krośnie oddalił wniosek Przedsiębiorstwa (...) S.A. w K. o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika K. Z..

W uzasadnieniu powyższego wskazał ,że wierzyciel Przedsiębiorstwo (...) w K., wniósł o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 17 sierpnia 2007 r., sygn. akt V GNc 786/07, także przeciwko małżonkowi dłużnika K. Z. oraz o zasądzenie solidarnie od uczestników postępowania T. Z. i K. Z. na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania w przepisanej wysokości, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w taryfowej wysokości.

Wierzyciel przedkładając do wniosku wydruk z Centralnej Ewidencji

i (...) o Działalności Gospodarczej, z którego wynika, iż K. Z. jest pełnomocnikiem przedsiębiorcy T. Z. skonstatował, że uzasadnionym jest twierdzenie o zaciągnięciu zobowiązań związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej za wiedzą i zgodą K. Z..

Sąd Rejonowy ustalił i wskazał ,że nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z dnia 17 sierpnia 2007 r., sygn. akt V GNc 786/07, Sąd Rejonowy w Krośnie nakazał T. Z. - Agencja (...) w K. zapłatę kwoty głównej 19.227,55 zł. z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu. Zasądzona kwota była pochodną zadłużenia związanego z działalnością gospodarczą prowadzoną przez dłużnika.

Następnie podał ,że nakaz zapłaty został opatrzony klauzulą wykonalności

w dniu 20 września 2007 r., przy czym pierwotnie wszczęta egzekucja prowadzona przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Krośnie, okazała się bezskuteczna. Ponowny wniosek egzekucyjny spowodował powtórne zainicjowanie postępowania egzekucyjnego, które doprowadziło do ujawnienia dwóch nieruchomości, w tym wspomnianej na wstępie nieruchomości lokalowej stanowiącej przedmiot współwłasności majątkowej małżeńskiej, zaś małżonek dłużnika sprzeciwił się zajęciu nieruchomości przez komornika.

Z uwagi na skierowanie egzekucji do majątku wspólnego małżonków T. i K. Z., wierzyciel wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika.

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Rejonowy na wstępie wskazał, że

postępowanie klauzulowe uregulowane w art. 787 k.p.c. stanowi uproszczoną formę uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko małżonkowi dłużnika i pozwala wierzycielowi uniknąć konieczności pozywania równocześnie dłużnika i jego małżonka. Jednakże dla skutecznego skorzystania z tej formy rozszerzenia zakresu podmiotów egzekwowalnych, wierzyciel musi sprostać sformalizowanym rygorom odnośnie rodzaju środków dowodowych, na których taki wniosek może oprzeć.

Dalej naprowadził, iż w świetle ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1691) nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika doznaje istotnych ograniczeń, w szczególności możliwość nadania klauzuli wykonalności uzależniona jest od wykazania wcześniejszej zgody małżonka na zaciągnięcie zobowiązania.

Zdaniem Sądu Rejonowego zasada odpowiedzialności majątkiem wspólnym uregulowana w art. 41 k.r. i o. wskazuje na dwie możliwości zaspokojenia wierzyciela. I tak, jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków, natomiast jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie bez zgody drugiego małżonka, albo zobowiązanie jednego z małżonków nie wynika z czynności prawnej, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, z wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw, o których mowa w art. 33 pkt 9 k.r.i.o., a jeżeli wierzytelność powstała w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa, także z przedmiotów majątkowych wchodzących w skład przedsiębiorstwa.

Zgodnie zaś z znowelizowanym brzmieniem art. 787 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika.

Powyższy stan prawny obowiązuje od dnia 20 stycznia 2005 r., a zatem czynności prawne dokonane przez dłużnika - jak to wynika z zaakceptowanych faktur stanowiących podstawę wydania nakazu zapłaty - w okresie od stycznia do marca 2006 r., podlega temu reżimowi prawnemu.

W ocenie Sądu Rejonowego nie ulega wątpliwości, iż wierzyciel nie przedstawił wymaganego dokumentu urzędowego lub prywatnego, z którego wynikałaby zgoda K. Z. na zaciągnięcie przez jej małżonka zobowiązania, sam zresztą wprost stwierdza we wniosku, iż tejsze zgody dopatruje się w specyficznym układzie, gdzie to małżonek dłużnika K. Z. była pełnomocnikiem T. Z. w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Następnie podał, że takie jednak domniemywanie jest absolutnie niewystarczające dla zastosowania mechanizmu przewidzianego w art. 787 k.p.c.

W sposób dobitny przekonuje o tym orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą

małżonka dłużnika. Wynikający z art. 787 k.p.c. nakaz wykazania zgody małżonka dłużnika dokumentem wyłącza możliwość jej dowodzenia takimi środkami dowodowymi jak zeznania świadków lub przesłuchanie stron, przy czym obowiązujące w postępowaniu klauzulowym ograniczenia dowodowe pełnią dwie istotne funkcje : po pierwsze, zapobiegają przekształceniu postępowania o nadanie klauzuli wykonalności w postępowanie rozpoznawcze, a po drugie mają za zadanie chronić dłużnika, który w postępowaniu klauzulowym nie korzysta z prawa wysłuchania. Z tej przyczyny nadanie klauzuli wykonalności powinno nastąpić na podstawie najbardziej wiarygodnych środków dowodowych. Domniemania faktyczne natomiast noszą w sobie zarówno element dyskrecjonalny, jak i ocenny, przez co wykraczają poza rygorystycznie określone ramy postępowania klauzulowego (tak : uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2011 r., sygn. akt III CZP 117/10, OSNC 2011/11/120, www.sn.pl, Biul.SN 2011/3/9, Lex 738031).

Zdaniem Sądu Rejonowego z powyższego wynika, to na wierzycielu Przedsiębiorstwie (...) S.A. w K. spoczywał obowiązek wykazania za pomocą dokumentu, iż czynność dłużnika T. Z. dokonana była za zgodą jej małżonka. Wobec braku tego typu dowodu we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużniczki, nie zachodzą przesłanki z art. 787 k.p.c., co skutkowało jego oddaleniem.

Na marginesie niniejszego orzeczenia Sąd Rejonowy podał , iż nieprawidłowe było wskazanie jako uczestnika zainicjowanego przez wierzyciela postępowania dłużnika T. Z. i jak się wydaje będące konsekwencją tego, żądanie zasądzenia kosztów postępowania na rzecz wierzyciela solidarnie od dłużnika i jego małżonki. Ugruntowany został w doktrynie i orzecznictwie pogląd, iż dłużnik nie jest uczestnikiem postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko jego małżonkowi w trybie art. 787 k.p.c. (tak : uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2008 r., sygn. akt III CZP 85/08, OSNC 2009/4/56, Biul.SN 2008/10/9, M.Prawn. 2009/7/397-398, Lex 453633).

Na koniec Sąd Rejonowy stwierdził ,że materialnoprawną przesłanką nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika w trybie z art. 787 k.p.c., jest istnienie związku małżeńskiego tak w chwili zaciągnięcia zobowiązania, jak i w chwili orzekania w przedmiocie nadania klauzuli. Fakty te winny zostać w sposób bezsprzeczny wykazany za pomocą odpisów z akt stanu cywilnego, a tych dokumentów również zabrakło we wniosku wierzyciela.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości wnioskodawca.

Zarzucił mu dokonanie błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na przyjęciu ,że okoliczność ,iż uczestniczka K. Z. była pełnomocnikiem przy prowadzonej działalności gospodarczej przedsiębiorcy T. Z. nie potwierdza faktu ,że uczestniczka wyraziła zgodę na zaciągnięte przez T. Z. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej nie były zaciągnięte za zgodą K. Z..

Opierając się na powyższych zarzutach wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i nadanie klauzuli wykonalności w/ w tytułowi wykonawczemu.

W uzasadnieniu powyższego wnioskodawca ponownie wskazał ,że wydruk

z (...) ma charakter dokumentu urzędowego , a z faktu ,iż wskazana tam została jako pełnomocnik K. Z. można wywieść ,że miała ona precyzyjną wiedzę na temat tego jakie zobowiązania zaciąga mocodawcy

i sposób dorozumiany je akceptowała.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na początku Sąd Okręgowy pragnie podnieść, iż w całości aprobuje

i przyjmuje jako własne ustalenia Sądu Rejonowego co powoduje , iż nie musi powtarzać dokonanych powyżej ustaleń (por. np. orzeczenia SN z dnia 13.12.1935r, C III 680/34, z dnia 14.02.1938r, C II 217/37 i z dnia 10.11.1998r, III CKN 792/98).

Odnosząc się zaś do zarzutów podniesionych w złożonym zażaleniu

należy podkreślić, co uczynił Sąd Rejonowy, a czego nadal nie zauważa

skarżący, iż treść powyższego przepisu tj. art. 787 kpc wskazuje, że zakres kognicji sądu w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika obejmuje badanie następujących przesłanek (merytorycznych). Po pierwsze, czy przedłożony dokument stwierdzający obowiązek świadczenia przez dłużnika spełnia kryteria stawiane tytułowi egzekucyjnemu. Po drugie, czy wierzyciel udokumentował, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Po trzecie, czy osobę wskazaną we wniosku łączył związek małżeński z dłużnikiem w chwili wydania tytułu egzekucyjnego.

a nadto – czy pozostaje ona w tym związku w czasie postępowania klauzulowego (por. m.in. postanowienie SN z dnia 8 czerwca 1967 r., ICz 18/67, OSNC 1968, nr 2, poz. 22; komentarz aktualizowany do art. 787 k.p.c. [w:] Jakubecki Andrzej (red.), Bodio Joanna, Demendecki Tomasz, Marcewicz Olimpia, Telenga Przemysław, Wójcik Mariusz P. Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego. LEX/el., 2013). Jak słusznie stwierdził to Sąd Rejonowy wnioskodawca nie zaoferował Sądowi żadnych dowodów na wykazanie, iż ostatnia z w/w przesłanek istnieje; brak również takich dowodów w złożonym zażaleniu.

Kolejną kwestią która wymaga oceny jest fakt wpisania małżonki dłużnika do (...) jako pełnomocnika. W tej materii należy podnieść, że od dnia 1 lipca 2011r funkcjonuje Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (...), która zastąpiła ewidencję działalności gospodarczej.

Przepis art. 25 ust. 1 pkt. 11 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wskazuje dane (informacje), które są wpisywane do (...). Pośród nich wymieniono m. in. dane pełnomocnika upoważnionego do prowadzenia spraw przedsiębiorcy wraz z wskazaniem zakresu spraw, które obejmuje dane pełnomocnictwo, o ile przedsiębiorca udzielił pełnomocnictwa i zgłosił informację o jego udzieleniu w wniosku o wpis do (...). W związku z tym wypada zauważyć, iż zakres pełnomocnictwa dla małżonki dłużnika należy oceniać przez treść dokonanego w tym zakresie wpisu. Z tegoż konkretnego wpisu wynika zaś, że zakres pełnomocnictwa obejmuje: zmianę wpisu, wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, wpis

o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, wniosek o wykreślenie wpisu do (...), prowadzenie spraw za pośrednictwem punktu kontaktowego.

Wnioskodawca nie wykazał w toku niniejszego postępowania, iż „prowadzenie spraw za pośrednictwem punktu kontaktowego” obejmuje wiedzę tegoż pełnomocnika o zakresie zaciąganych przez dłużnika konkretnych zobowiązań. Trzeba tu jeszcze mieć na uwadze, iż przedmiotowy wpis obowiązuje od 1.07.2011r, i został dokonany na wniosek dłużnika (art. 26 w/w ustawy), zaś czynności prawne dokonane przez dłużnika – jak wynika to faktur stanowiących podstawę wydania nakazu zapłaty nastąpiły w okresie od stycznia do marca 2006r – a więc przed datą przedmiotowego wpisu do (...).

Wnioskodawca nie przedstawił żadnego innego dowodu z którego by wynikało, że małżonka dłużnika K. Z. również wówczas była jego pełnomocnikiem oraz jaki był zakres tego pełnomocnictwa.

Przedstawione powyżej okoliczności powodują, że zażalenie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie i jako bezzasadne podlegało oddaleniu po myśli art. 397 par 2 kpc w zw. z art. 385 kpc.

ZARZĄDZENIE

- (...)

- (...)